

The logo consists of a white inverted pentagon shape with the word "eficode" written in a lowercase, sans-serif font inside it.

eficode

Finna.fi ja Satakirjastot.fi mobiilikäyttö

Kansalliskirjasto

Käytettävyydestä

Mikael Sainio

Terhi Väistö

9.6.2020

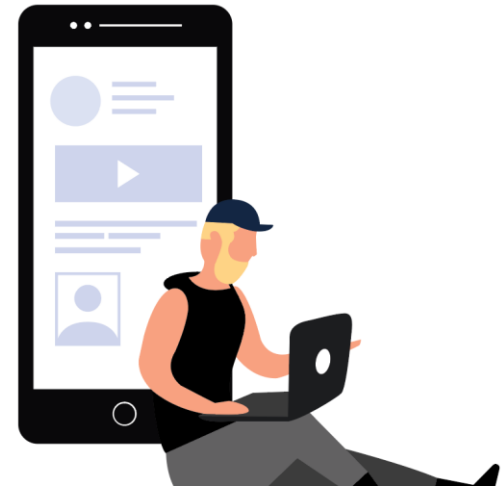
JOHDANTO	3
FINNA.FI	5
SATAKIRJASTOT.FINNA.FI	16
YHTEISET HAVAINNOT	26
YHTEENVETO	42
LIITTEET	45

Finna.fi-sivustolle ja yleisiin kirjastoihin kuuluvalle Satakirjastot.finna.fi-sivustolle tehtiin mobiilikäyttöliittymän käytettävyydestä toukokuussa 2020.

Testi tehtiin etätestauksena viidelle Finna.fi-sivustoa käyttävälle ja viidelle Satakirjaston asiakkaalle.

- Testiin osallistui yhteensä 10 iältään 29-53-vuotiasta käyttäjää, joista 4 oli miehiä ja 6 oli naisia.
- Käyttäjät oli valittu testiin asiakkaan kanssa etukäteen sovittujen kriteerien mukaisesti.
- Puolet olivat Finnan ja puolet Satakirjastojen käyttäjiä.

Testissä käyttäjiä pyydettiin etsimään itselleen kiinnostavaa sisältöä ja tutustumaan testattavaan palveluun kirjautuneena. Testien jälkeen tulokset koottiin yhteen, analysoitiin ja kirjattiin tähän raporttiin.

Tulosten esittäminen

Havaitut parannuskohteet, mielipiteet ja perustelut on esitetty kohtaan liittyvän kuvan vieressä. Esitetyt parannusehdotukset eivät ole ainoita mahdollisia tapoja parantaa tuotteen käytettävyyttä.

Havainnot on luokiteltu symbolien avulla.

Mitä useampi jakoavain, sitä tärkeämpi havainto.

Luokitus kuvataan tarkemmin liitteessä.

Parannus

Kuhunkin kohtaan on liitetty myös parannusehdotus.

Parannusehdotukset on kirjattu sinisellä tekstityylillä.

Parannusehdotukseen liittyvä kuva on merkitty sinisellä kehyksellä.

Käyttäjien toiveet ja kommentit sekä käyttäjäkokemukseen liittyvät havainnot on merkitty puhekuplalla.

A solid yellow vertical line is positioned on the left side of the slide, extending from the top to the bottom.

Finna.fi

Finnan käyttö

Käyttäjät käyttivät Finnaa pääsääntöisesti pöytäkoneella.

Finnaa käytettiin seuraaviin asioihin:

- *"Oppituntien suunnitteluun ja tutkimustyöhön. Historiallista aineistoa, valokuvia ja päätynt. Aika paljon viimeisen alkuvuoden aikana, ei varmaan vastaa normaalia käyttöä, alkuvuoden aikana viikoittain."*
- *"En hirveästi ole käyttänyt, lähinnä hakenut jotain kirjaston kirjoja, mitä ei välttämättä ole löytynyt omasta lähikirjastosta, onko muualla suomessa. Mitä kerroin aikaisemmin, yliopiston ja kunnan kirjaston palveluista haen ekana ja sitten Finnasta jos ei löydy."*
- *"Muistan tän nettisivun, otin tietokoneelle auki, on ollut kun olen tehnyt gradua tai kandia ja eksynyt tänne, en muista kuinka kauan vietin aikaa ja löysinkö haluamani aineiston. Varmaan jotain tieteellistä artikkeleita, olen voinut myös jotain uutislehtiä tai etsiä jotain kirjaa."*
- *"Aina välillä kun pitää että aineistoja, esimerkiksi artikkeleita esseeseen tai kirjoja. Suomalaisia juttuja, muut kielet löytyy Googllella."*

Kirjastokortin linkittäminen

Suurin osa käyttäjistä ei ollut kuullutkaan kirjastokortin linkittämismahdollisuudesta, eikä heillä ollut selvää käsitystä mitä se tarkoittaa tai mitä hyötyä siitä olisi.

Yksi käyttäjä viidestä oli kortin linkittänyt: *"Olen, sen tein hiljattain, mahdollistaa hakujen säästämisen, en ole hirveästi käyttänyt kuitenkaan sitä hakutulosten säästämistä ja kirjastoa, mutta olen liittänyt."*

Uloskirjaaminen

Suurta osaa käyttäjistä ei häirinnyt se, että Finna kirjaisi heidät ulos tietyn ajan jälkeen. Osa käytti Finnaa vain rajatun ajan ja muutama oli tallentanut salasanansa, minkä vuoksi uloskirjaaminen ei ollut ongelma.

Yksi käyttäjä, joka käytti Finnaa työssään, piti hyödyllisenä sitä, ettei Finna kirjaa häntä ulos:

"Silloin kun käytin, oli taustalla päällä koko päivän, kun etsin juttuja ja etsin tunteja, oli hyötyä, että ei heitä sieltä ulos."

Sovellus vai selain

Suurin osa Finnan käyttäjistä ei ollut kiinnostunut erillisistä sovelluksesta, sovelluksia pidettiin pääsääntöisesti työläinä ja selainversiot riittivät suurimpaan osaan palveluita hyvin.

Finnan käyttötarkoitus

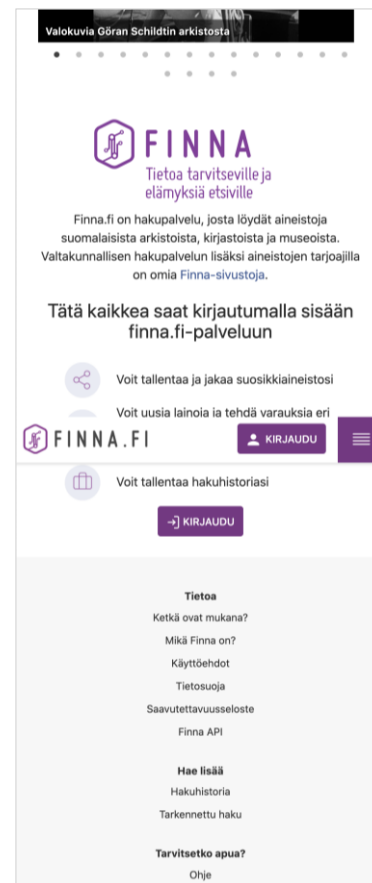
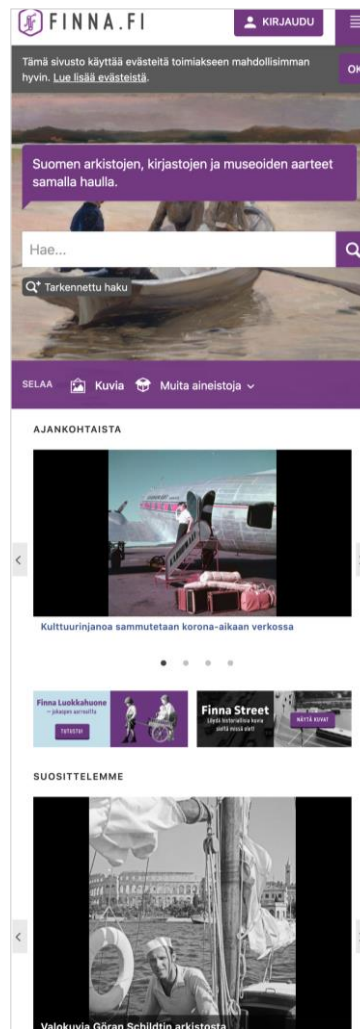
Finnan käyttötarkoitus voisi selvitä etusivulta selkeämmin. Siihen olisi hyvä listata mistä aineistoista käyttäjä voi tietoa etsiä ja miten aineistoihin pääsee käsiksi.

Erityisesti mobiilikäytössä etusivulta on vaikea löytää tietoa siitä mikä Finna on. Alatunnisteesta löytyy linkki, mutta sinne asti tuskin vieritetään. Käytännössä käyttäjän pitäisi ymmärtää aukaista hampurilaisvalikko ja valita sieltä *Mikä Finna on*. Tietokoneen näytöllä tämä on ei ole ongelma, koska *Tietoa Finnasta* on näkyvillä, eikä se ole hampurilaisikonin alla.

Lisätään *Tietoa Finnasta* -linkki puhekuplaselitteeseen.

Tietokoneen näyttö

SELAA-palkki etusivulla

Selaa-palkki, jossa on aineistoja on visuaalisesti epäselvää, että *SELAA* ei ole linkki.

Aineistoihin viittaavaa ikoni on *SELAA*-tekstin ja *Muita aineistoja* -pudotusvalikon välissä, niin että se ei selkeästi yhdisty vain *Muita aineistoja*-sanaan.

Tietokoneella käytettäessä käyttäjä saa vihjeen, että kyse ei ole linkistä, kun kursori ei muutu tekstin päällä kädeksi.

Käyttäjät eivät itsenäisesti napauttaneet *Muita aineistoja*-valikkoa.

Selkeytetään SELAA-palkkia, niin että teksti, joka ei ole linkki, painikkeet ja ikonit erottuvat.

AJANKOHTAISTA

Kulttuurinjanoa sammutetaan korona-aikaan verkossa

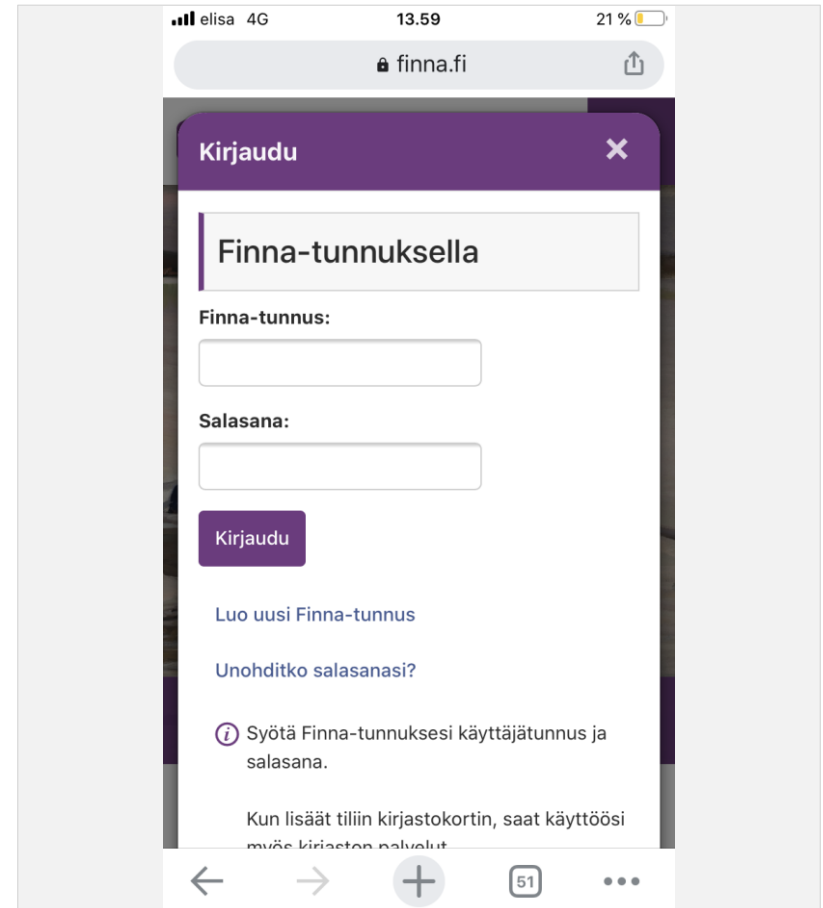

Kirjautumisvaihtoehdot

Kirjautuminen oli helppoa ja toiminto löytyi helposti.

Vain Finna-tunnuksella kirjautuminen on näkyvillä, alla olevia muita kirjautumisvaihtoehtoja ei välttämättä huomaa.

[Lisätään sivun alkuun eri kirjautumisvaihtoehdoista kertova teksti.](#)

Kirjastokortin lisäämisessä on kaksi erilaista näkymää

Kirjastokortin lisääminen Finna-tiliin oli muutenkin käyttäjille epäselvää.

Selkeytetään kirjastokortin lisäämistä.

Omien tietojen lataus ja tuonti / Poista tili

Lataa suosikit ja haut tiedostona

Tuo suosikit ja haut tiedostosta

Poista tili

Lisää kirjastokortti tiliisi

Syötä seuraavat tiedot käyttäjätietojen hakua varten:

Kirjasto:
Aalto-yliopisto - Allii

Kirjastokortin tunnus:

Kirjastokortin salasana:

Tallenna

Kun lisäät kirjastokortin tiliisi, tallennetaan verkkopalveluun kirjastokortin tunnus, PIN-koodi, kirjautujan nimi, sähköpostiosoite ja kotikirjasto. Huoltajan tulee poistaa tiilstään huollettaviensa kirjastokortit, kun nämä ovat täyttäneet 15 vuotta. Lisätietoa henkilötietojen käsittelystä Tietosuoja-sivulla.

FINNA.FI MIKAEL... ▾

Hae... 🔍

Oma tili ▾

Liitä kirjastokortti/rinnakkaiskortti

Kirjastokortin nimi: (vapaaehtoinen)

Kirjasto:
Aalto-yliopisto - Allii ▾

Käyttäjätunnus / viivakoodi:

Salasana / PIN:

Tallenna

Kun lisäät kirjastokortin tiliisi, tallennetaan verkkopalveluun kirjastokortin tunnus, PIN-koodi, kirjautujan nimi, sähköpostiosoite ja kotikirjasto. Huoltajan tulee poistaa tiilstään huollettaviensa kirjastokortit, kun nämä ovat täyttäneet 15 vuotta. Lisätietoa henkilötietojen käsittelystä Tietosuoja-sivulla.

Oma tili: Omat tiedot

Oma tili: Kirjastokortit

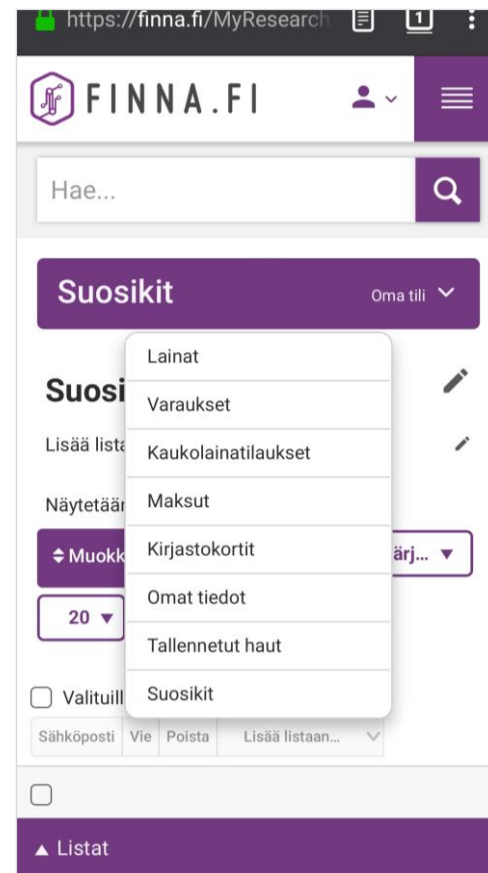
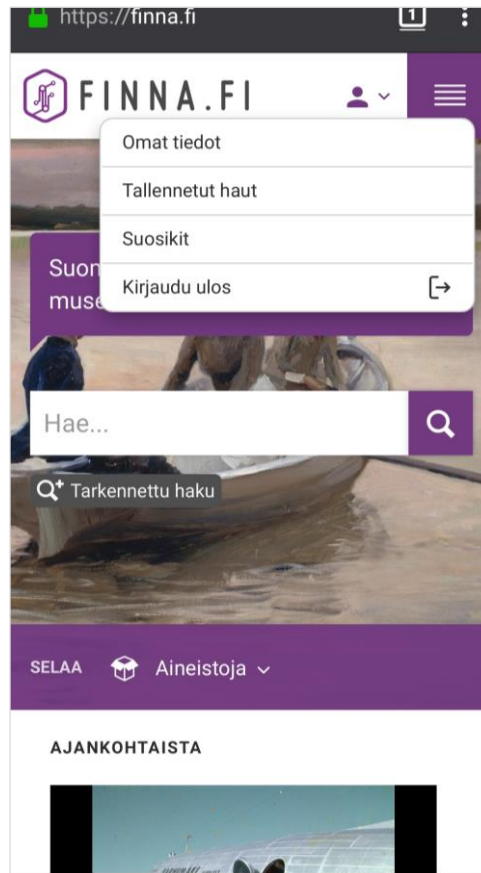

Omat tiedot vs. Oma tili

Kirjautumisen jälkeen avautuu *Suosikit*-sivu, tällöin on myös *Oma tili*-pudotusvalikko näkyvillä. Valikossa on selvästi enemmän vaihtoehtoja kuin yläosan pudotusvalikossa. Nämä yläosan valikosta puuttuvat vaihtoehdot liittyvät lähinnä lainauspalveluihin. Niiden käyttö on vähäisempää ja siksi on perusteltua, että niitä ei ylävalikosta löydy.

Pudotusvalikot menevät kuitenkin helposti käyttäjillä sekaisin ja yleinen kokemus on, että joskus valikossa on enemmän valintoja, joskus vähemmän. Lisäksi *Oma tili*-valikkoa ei saa näkyville, muuten kuin ylävalikosta valitsemalla jotain.

[Lisätään yläosan valikkoon lainauksen liittyvä linkki.](#)

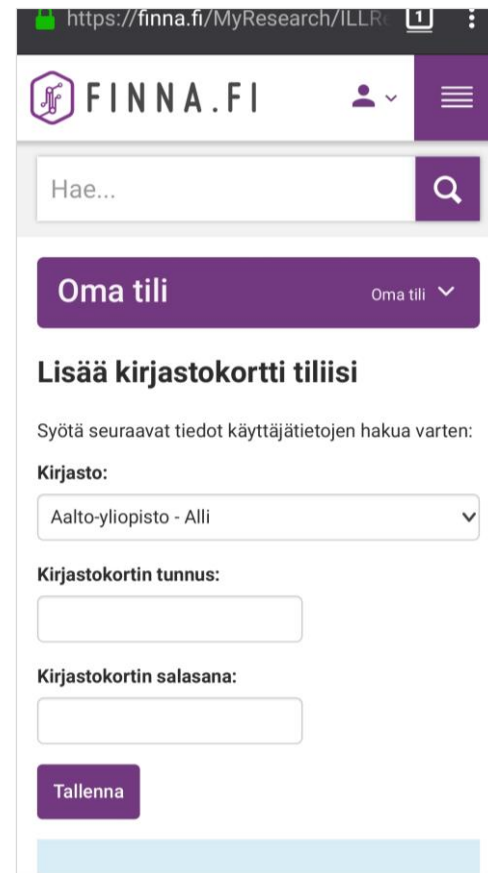
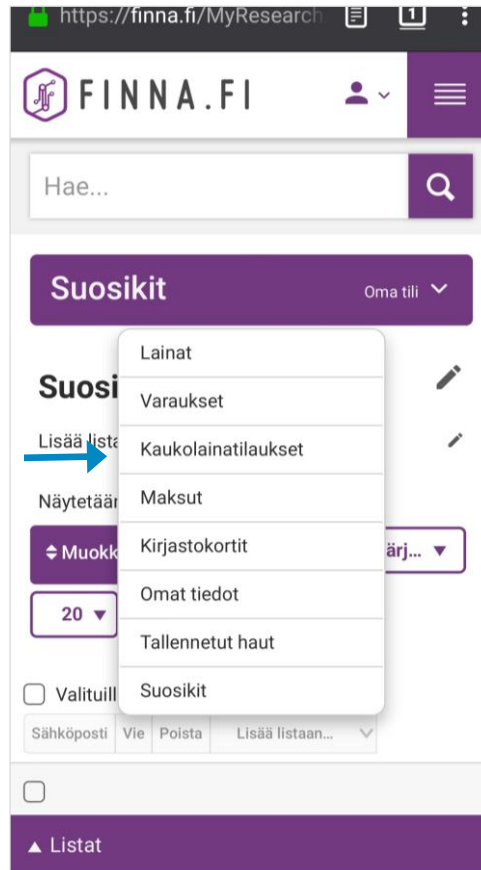

Kaukolainatilaukset

Kun napauttaa *Oma tili*-valikosta *Kaukolainatilaukset*, eikä ole vielä liittänyt kirjastokorttia tilille niin avautuu näkymä *Oma tili*-sivusta, mihin ei muuten ole pääsyä. Sivulla on vain *Lisää kirjastokortti tiliisi*, joka löytyy myös *Omat tiedot*-sivun loppuosasta.

Poistetaan *Oma tili*-sivu palvelusta.

Avataan *Kaukolainatilaukset* napsautuksella *Omat tiedot*-sivu, siten että *Lisää kirjastokortti tiliisi* on vieritetty näkyville.

Aineistojen käyttö

Yksi osallistuja ei ymmärtänyt, miten pääsisi käsiksi löytämiinsä kirjoihin.

Saatavuustietojen alla olevat kaksi erillistä ilmoitusta hämäsivät. Käyttäjä olisi toivonut selkeämpää kuvausta siitä, miksi varauksen tekeminen tähän aineistoon ei onnistu.

Kerrotaan käyttäjälle selkeämmin, miksi varauksen tekeminen ei onnistu. Selvennetään Saatavuustiedot-otsikon alla olevia ilmoituksia.

Selvennetään myös kirjastokorttien lisäämistä Finnaan.

The screenshot shows the Finna.FI mobile application interface. At the top, the time is 9:32 and the user is logged in as MIKAEL... The main content area displays book details for 'KASVATUS. OPETUS. KASVATUSTIEDE (yksi 38)'. The details include the publisher 'Keuruu : Otavan Kirjapaino, 2019.', authors 'Satu Haime, Sampo Harju, Marja-Leena Huttunen, Jyrki Karjalainen, Johanna Kuikka, Tiina Valtonen', and the ISBN '978-951-37-7495-0 nidottu'. Below the details is a section titled 'Saatavuustiedot' (Availability information). This section contains two light blue boxes: the first says 'Kirjautu kirjastokortilla nähdäksesi varaukset.' (Log in with your library card to see reservations.) and the second says 'Et voi tehdä varausta tähän aineistoon.' (You cannot make a reservation for this material.). Below these is a purple box for 'Jyväskylän yliopisto - Jykdok' with 'Niteitä: 1' (1 issue). At the bottom, there is a purple bar with the text '▼ KOKOELMAKESKUS, TILAA VARASTOSTA LUKUSALIKÄYTTÖÖN' and '1 saatavissa' (1 available).

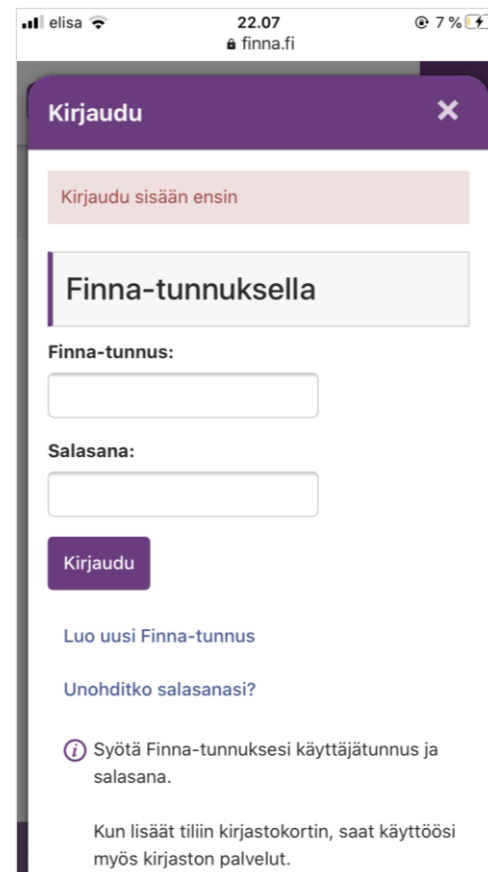
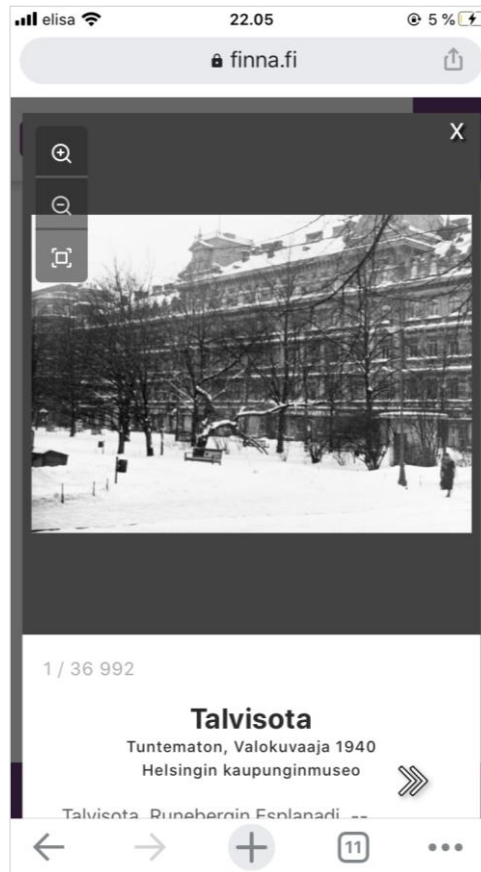

Kuvan esitys

Yhdelle käyttäjistä aiheutui ongelmia selaimen takaisinpainikkeen käytöstä, kun hänellä oli kuva auki. Hän ei huomannut kuvan olevan erillinen sivun päälle avautuva ikkuna, joten takaisin painikkeella hän päätyi siirtymään askeleen taaksepäin hausta.

Sisäänkirjautumisikkuna on selkeämmin pääsivun päälle avautuva ikkuna.

Muokataan pääsivun päälle avautuvaa kuvan esitystapaa, niin että sen erottaa taustasta.

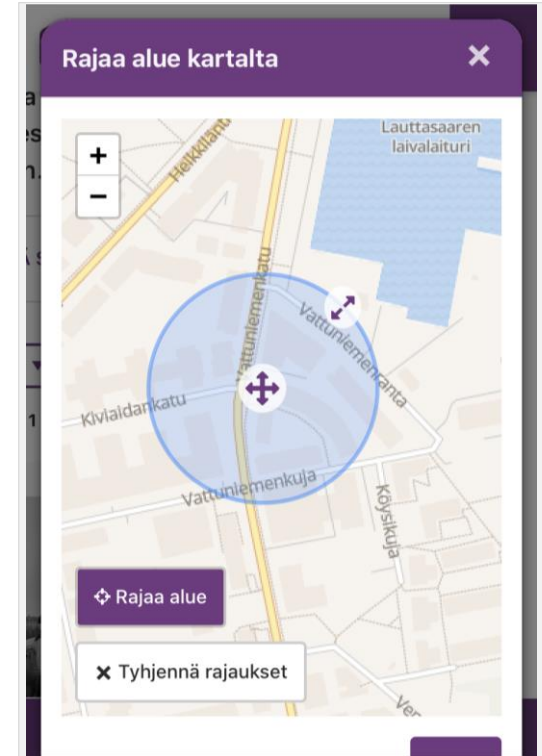

Kuvien haku omasta sijainnista

Suurin osa lähti tekemään tätä rajausten kautta. Finna Street -toimintoa käytti vain ne, jotka olivat toiminnosta etukäteen tietoisia. Toimintoa voisi tuoda käyttäjille enemmän esille, sillä useimmat pitivät kuvien katselua omalta alueelta kiinnostavana.

Muilla aineistoille ei koettu sijainnin rajauksesta olevan suuremmin hyötyä.

Kartan kautta rajaaminen toimi hyvin, muutama käyttäjä ihasteli alueen rajaustyökalun hyvää toimivuutta.

Satakirjastot.finna.fi

Mihin Satakirjastojen Finnaa käytetään

”Vähäntaukoa ollut. Kirjojen lainaaminen työn puolesta. Vapaa-ajan kirjallisuutta, jonkin verran tapahtumatarjontaa. Finna.fi: pöyristyttävää miten hienoja juttuja siellä on. Uudestaan palannut maaliskuusta lähtien. Voi kattoa kuvia missä asuu. E-lehtiä on joskus kattonut. Tarjontaa niin paljon, että tulee ähky.”

”Olen kova lukemaan ja kirjojen lainaukseen käytän jatkuvasti.”

”Etsin aineistoja, lähikirjastoon tilaan. Netissä hoidan sen, mitä ennen hoidin henkilökunnan kanssa. Toimii, mitä ei suoraan löydy mitään, mitä ei pystyisi täällä tekemään. Myös Ellibsiä käytän ja sattumalta löytynyttä Kirjastokinoa.”

”Lähinnä lainaan kirjoja, joskus luen lehtiä.”

Päätelaite

Käyttäjät kertoivat käyttävänsä verkkokirjastoa lähinnä puhelimella. Netin käyttö puhelimella on lisääntynyt sen helppouden takia huomattavasti.

”Kännyllä käytän ainoastaan; kännykän kun se siinä.

”Tulee sähköpostiin ilmoitus, että lainasi vanhenee, niin sitten saatan mennä linkistä suoraan uusimaan lainaa puhelimella. Se on aina kädenulottuvilla. Puhelimeen listaan, että tällainen kirja olis kiva, meen ja lainaan tai varaan sen saman tien.”

”Puhelimella yleensä, joskus tietokoneella. Se on kätevä ja se on aina lähellä. Yleensäkin nettiä käytän puhelimella”

”Lähinnä läppärillä. Puhelin jonkin verran. Tietokoneella teen töitä, se on sormille mukavampi, kun on näppäimistö. Kännykällä käytän, jos vaikka haluaisin katsoa viherkasveja, jos oon sohvalla.”

Uloskirjaaminen

Käyttäjistä ei kukaan ollut huomannut, että uloskirjaaminen olisi millään tavalla häirinnyt asiointia.

Sovellus vai selain

Verkkokirjaston käyttäminen selaimella oli käyttäjistä luontevaa.

”Mä en halua ladata mitään appeja. Pitää olla suoraan verkkoselaimessa käytettävissä. Aina kun mä lataan apin, mun pitää antaa hyväksyntä sille. Sovellus on sitten mun puhelimesta kerää tietoa ja vie turhaan puhelimen muistia.”

Sisältöön ei juuri tutustuta

Kirjaston palvelutarjontaan ei juurikaan tutustuta. Monet mielenkiintoiset nostot ja ajankohtaiset asiat jäävät helposti käyttäjiltä huomioimatta. Vaikka haku sekä asioiden hoitaminen kuten lainaukset ja uusimiset ovat tärkeitä, käyttäjät toivoivat verkkopalvelun tarjoavan kirjastopalveluita laajemmassa mielessä. Nyt tämä sisältö jää piiloon ja hyödyntämättä.

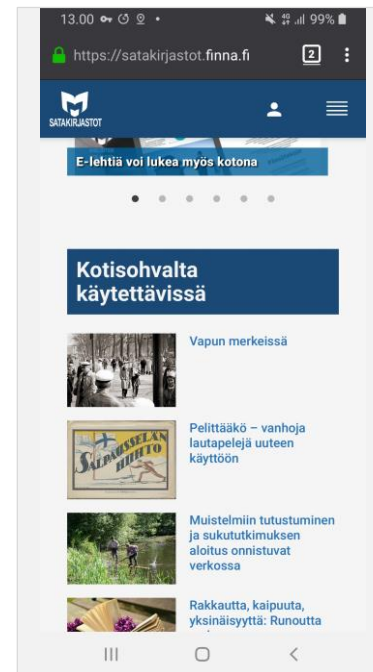
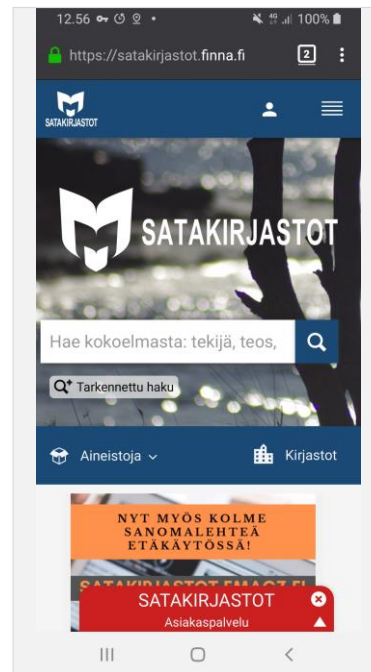
”Haku on niin vahvasti esillä, että en lähtisi vierittämään ja tutustumaan sivuun paremmin. Haku on niin kivasti esillä, että muu sisältö ei juurikaan kiinnosta. Tämä ohjaa vahvasti vain hakemaan jotain.”

”Tämmöiset maksuttomien palveluiden pitäisi olla sellaisia, että toisivat muita palveluitaan esille. Tämä ei johdata uutuuskirjoihin, eikä ole mitään lukuvinkkejä. Tässä ei ole mitään mitä mä pläräisin; onnistuisinko mä löytämään jonkun ihanan. Sellainen etusivu missä vaihtuisi tarjonta ja sitten helppo tie omiin lainoihin.”

”Palvelu on tehty lainaamiseen ja varauksien uusintaan. Haun pitäisi olla sellainen, että löytäisi mielenkiintoisia kirjoja genren tai jonkun muun mukaan. Tämä helposti käytettävä palvelu voisi tarjota niin paljon enemmänkin.”

”Ei mainosteta mikä palvelu oikein on ja mitä se tarjoaa. Mitä kaikkia kirjasto tarjoaa, myös kirjat, äänilevyt...”

”Kun hakee luettavaa haahuilen kirjastossa ja luen kirjablogeja. Olisi kiva, ettei olisi vain pakollisten asioiden hoitamista. Olisi kiva nähdä mitä uusia kirjoja tullut, mitä on just tilattu.”

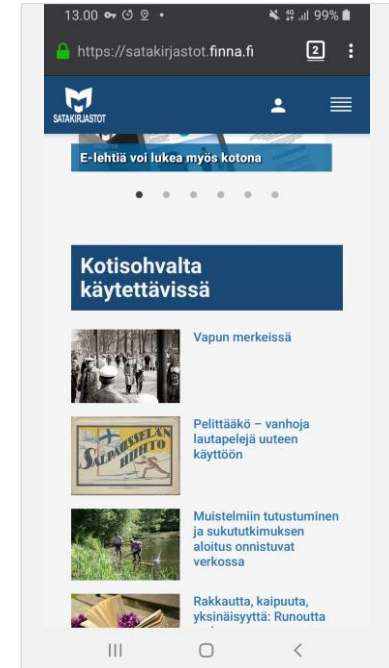
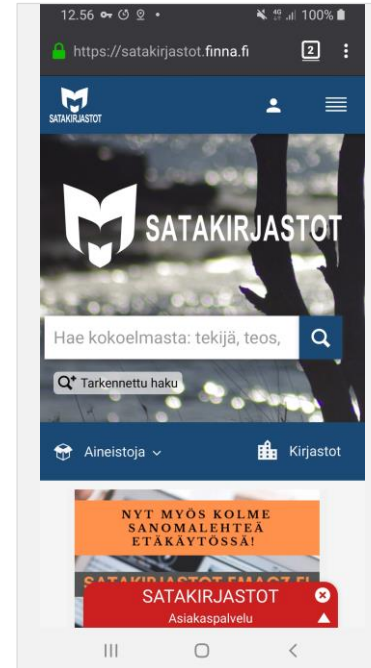
Chat

Satakirjastojen Chat-palvelu ei toimi kunnolla. Punainen banneri peittää näkymästä suuren osan, eikä sitä saa suljettua, vaikka siinä ruksi-ikoni onkin.

Kaikki käyttäjät eivät ymmärtäneet kyseessä olevan chat-palvelu, asiakaspalvelu termi ei viitannut tähän. Lisäksi punaista huomioväriä kritisoitiin.

"Punainen juttu alhaalla on kauhea. Miksi ihmeessä se on punainen, ihan kuin ensimmäisenä muistutetaan, että sakkomaksuja on maksamatta."

Varmistetaan Chat-palvelun toimivuus.

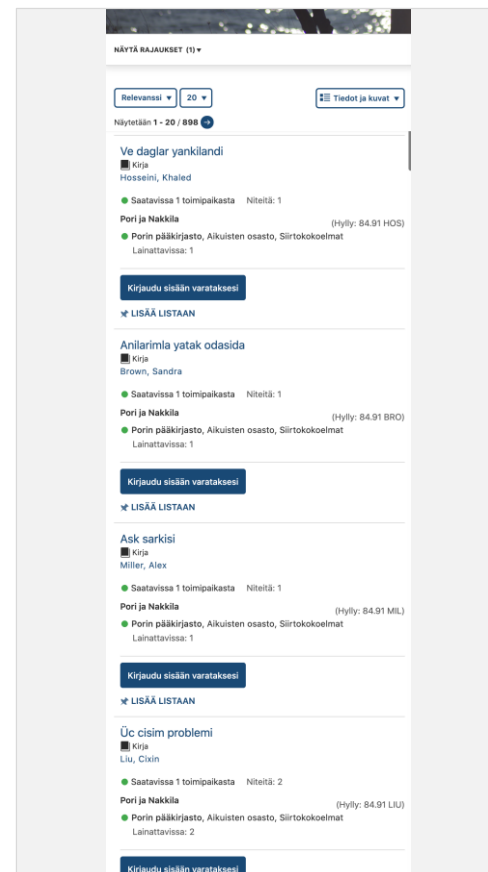
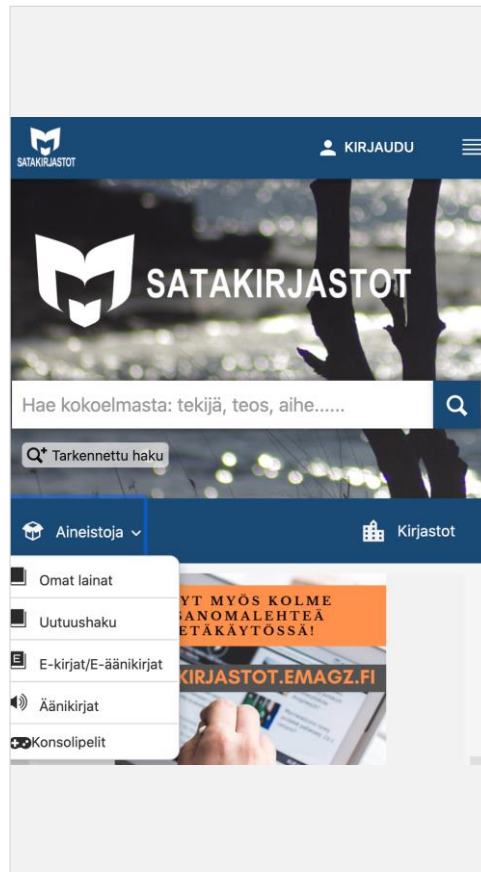
Uutuushaku

Aineistoja-pudotusvalikko on pienellä huomioarvolla. Sen alta löytyisi käyttäjiä kiinnostavia sisältöjä kuten *Uutuushaku*.

Korostetaan visuaalisesti *Aineistoja*-pudotusvalikkoa.

Uutuushaku ei ole kovinkaan houkutteleva; siinä on vain hakulistauksessa lueteltu uutuuksia. Se ei houkuttele tutustumaan ja selaamaan teoksia tarkemmin.

Harkitaan toimituksellisemman *Uutuuksia*-listauksen tekemistä.

Valikot ovat kahdessa paikassa

Toisin kuin Finna.fi-palvelussa Satakirjastojen palvelussa molemmissa pudotusvalikossa on samat sisällöt. Ainoa ero valikoissa on, että *Lainaushistoria* puuttuu ylempästä valikosta. Yhtenäisten sisältöjen ansiosta käyttäjillä ei ollut mitään vaikeuksia löytää ja käyttää niitä.

[Lisätään Lainaushistoria ylempään pudotusvalikkoon.](#)

The screenshot shows the Satakirjastot website interface. At the top, there is a navigation bar with the Satakirjastot logo, a user profile 'Jouko Te...', and a menu icon. Below the navigation bar is a search bar with the text 'Hae kokoelmasta'. A dropdown menu is open, displaying the following options: Lainat (with a notification icon and '3'), Varaukset, Maksut, Kirjastokortit, Omat tiedot, Uutuusvahti, Listat, and Kirjautuu ulos (with an external link icon). Below the menu, the page title is 'Lainat' and the subtitle is 'Lainat (3)'. The main content area contains text about borrowing limits and due dates, followed by a list of items with checkboxes and buttons for 'Uusi valitut lainat', 'Uusi kaikki lainat', and 'Eräpäivä'.

The screenshot shows the Satakirjastot website interface. At the top, there is a navigation bar with the Satakirjastot logo, a user profile 'Jouko Te...', and a menu icon. Below the navigation bar is a search bar with the text 'Hae kokoelmasta: tekijä, teos, aihe.....'. A dropdown menu is open, displaying the following options: Lainat (with a notification icon and '3'), Lainaushistoria, Varaukset, Maksut, Kirjastokortit, Omat tiedot, Uutuusvahti, and Listat. Below the menu, the page title is 'Lainat' and the subtitle is 'Lainat (3)'. The main content area contains text about borrowing limits and due dates, followed by a list of items with checkboxes and buttons for 'Uusi kaikki lainat' and 'Eräpäivä'.

Nimet ja järjestys

Valikot olivat helppo löytää vaikka valikkojen nimeäminen onkin hieman erikoinen: ylempi on osittainen käyttäjän nimi (tässä: Jouko Te...) ja alempi on *Oma tili*.

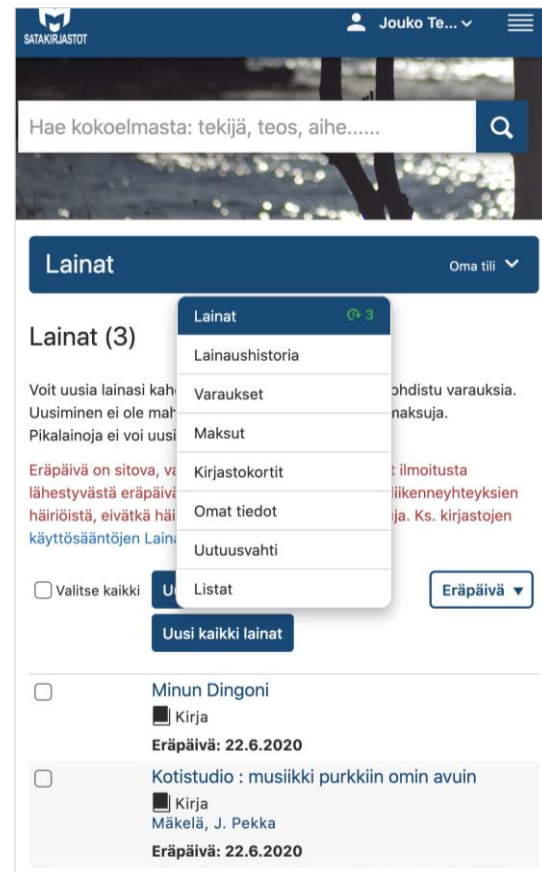
Tärkeimmät toiminnallisuudet eli *Lainat*, *Varaukset* ja *Maksut* löytyivät helposti, eikä käyttäjillä ollut mitään vaikeuksia käyttää niitä. Valikkojen muita sisältöjä käyttäjät eivät olleet juurikaan käyttäneet. Sisältöjen järjestysperuste jäi myös epäselväksi.

Harkitaan ylävalikossa nimikirjaimien esittämistä tai käyttäjänimen esittämistä siten, että se on kokonaan näkyvässä.

Muutetaan valikon sisältöjen järjestys selkeämmäksi.

Esimerkiksi

- Lainat
- Varaukset
- Maksut
- Listat (Omat suosikit)
- Uutuusvahti
- Kirjastokortit
- Lainaushistoria
- Omat tiedot

Valikkojen sisällöt

Muut kuin tärkeimmät toiminnallisuudet (*Lainat, Varaukset, Maksut*) olivat käyttäjille vieraita.

Lainaushistoria

Lainaushistoria-näkyssä ei ollut tietoja eikä asetuksia. Sen asetukset löytyvät *Omat tiedot*-näkyästä (alempi kuva).

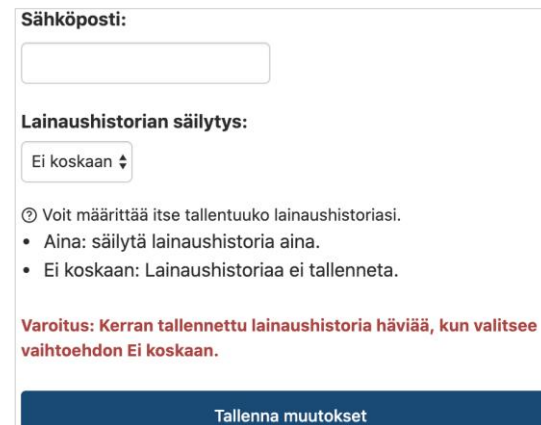
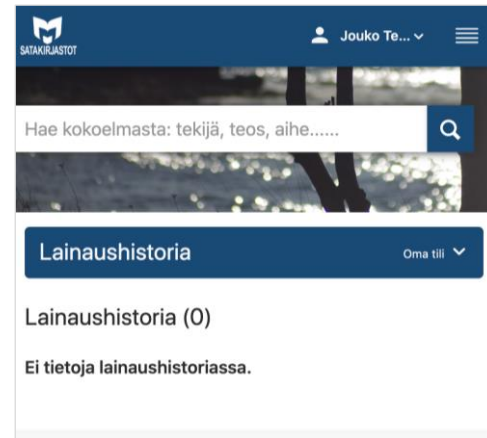
Kirjastokortit

Käyttäjille oli epäselvää miksi kirjastokortit löytyvät palvelusta. Yksi käyttäjä arveli, että tämä on lapsiperheitä varten.

Pari käyttäjää, joille esitettiin, että tämä mahdollisesti toimii fyysisen kortin korvikkeena, piti sitä hyvänä ratkaisuna.

"Nyt mun ei tarvitse liittää kirjastokorttia kelakorttiin. Tämähän on maailman hienoin."

→ Jatkuu...

→ ... Jatkuu

Omat tiedot

Käyttäjät odottivat *Omien tietojen* sisältävän lähinnä henkilötietoja. Niiden lisäksi *Omat tiedot* pitää sisällään joukon muitakin sisältöjä ja asetuksia, kuten *Lainauhistorian säilytys*, *Uutuusvahtien sähköpostiosoitteen määrittelyn* sekä *Omien tietojen lataus ja tuonti / Poista Finna-tili*. Näiden tarkoitus jäi käyttäjille epäselväksi.

→ Jatkuu...

Omat tiedot Oma tili ▾

Kirjastokortin asetukset

Ensisijainen noutopaikka:

Viestiasetukset

Eräpäivämuistutukset:
 ei käytössä, 0 päivää ennen eräpäivää

Saapumisilmoitukset:
 tekstiviesti

Myöhästymisilmoitukset:
 tekstiviesti

Muuta viestiasetuksia »

Eräpäivä on sitova, vaikka asiakas ei olisikaan saanut ilmoitusta lähestyvistä eräpäivistä. Kirjastot eivät vastaa tietoliikenneyhteyksien häiriöistä, eivätkä häiriöt vähennä mahdollisia maksuja. Ks. kirjastojen [käyttösääntöjen Laina-ajat-liitettä](#).

PIN-koodin vaihtaminen

Vaihda kortin PIN-koodi »

Kirjaston ylläpitämät henkilötiedot

Etunimi:
 Jouko

Lainauhistorian säilytys:

- ⓘ Voit määrittää itse tallentuuko lainauhistoriasi.
- Aina: säilytä lainauhistoria aina.
- Ei koskaan: Lainauhistoriaa ei tallenneta.

Varoitus: Kerran tallennettu lainauhistoria häviää, kun valitsee vaihtoehdon Ei koskaan.

Tallenna muutokset

Asetukset

Sähköposti:

ⓘ Uutuusvahtien sähköpostiosoite

Nimimerkki:

ⓘ Nimimerkki näkyy käyttäjänimesi tilalla, kun kommentoit tai arvioit aineistoa.

Tallenna

Omien tietojen lataus ja tuonti / Poista Finna-tili

📄 Lataa listat ja haut/uutuusvahdit tiedostona

→ ...Jatkuu

Uutuusvahti

Käyttäjille jäi epäselväksi mikä on *Uutuusvahdin* tarkoitus

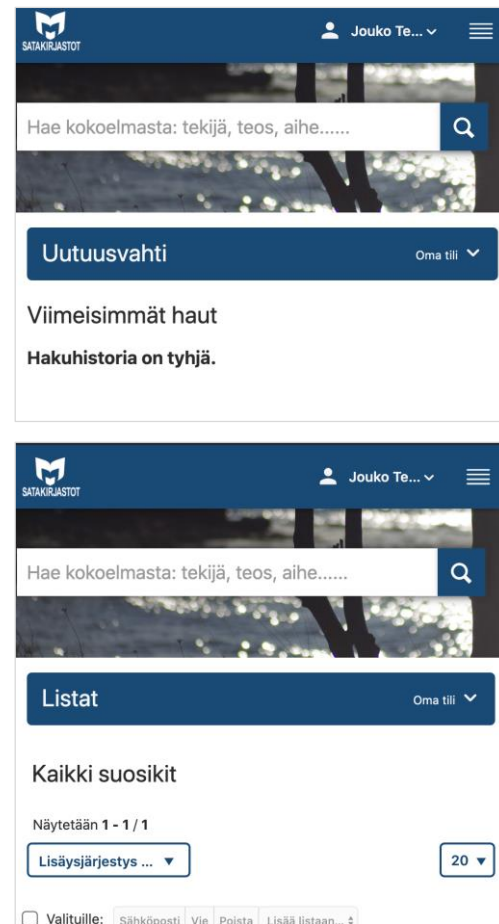
"Näyttäisi olevan viimeiset haut; sinänsä hyvä, mutta outo nimi."

Lista

Lista oli käyttäjille vierastermi: *"Lista sana ei tuota mitään ajatusta, se on ennemminkin Oma lukemisto tai Oma lukulista"*. Hakutulostilaus-sivulla Listaan lisääminen tapahtuu napsauttamalla *Lisää suosikkeihin* -painiketta.

Käyttäjät eivät olleet löytäneet tätä palvelua. Monet pitivät sitä hyvänä ja aikoivat sitä jatkossa käyttää.

Viimeistellään toiminnallisuudet.

Yhteiset havainnot

Yläosan ikonit

Näkymänvaihto ikonit oikealla ylhäällä eivät ole kaikille käyttäjille itsestään selviä ja ne tuovat näkymään paljon visuaalista hälyä. Satakirjastojen sivustolla ikonit on laitettu selittävän pudotusvalikkoon.

Harkitaan pudotusvalikon käyttöä näkymävalinnassa.

Vähentämällä ikoneja yläosassa, voisi mahdollistaa rajaamisen lisäämisen listan yläosaan, josta useat käyttäjät sitä etsivät.

Ensimmäinen sivu

Suurin osa ei siirtynyt hakutuloksia selaillessaan toiselle sivulle, joten ensimmäisen sivun hakutulosten tärkeys korostuu.

Koska käyttäjillä on nykyään käytössään nopeat datayhteydet, voisi harkita, että muutetaan oletusarvoksi 50 hakutulosta.

FINNA.FI KIRJAUDU

kekkonen

Relevanssi 20

Näytetään 1 - 20 / 21 923

Tarkoititko: kekkonen » kokkonen

Kekkonen, Kekkonen, Kekkonen, Kekkonen, Kekkonen, Kekkonen, Tervo!

Artikkeli
Luikka, Susanna
Julkaisussa Apu 2017 : 51-52, s.32-35
Aiheet: "...Kekkonen, Urho..."

Kansalliskirjasto - Arto

LISÄÄ SUOSIKKEIHIN

Kekkonen, Kekkonen, Kekkonen

Artikkeli
Roos, Jonni
2012
Aiheet: "...Kekkonen, Urho..."

Kansalliskirjasto - Arto

RAJAA HAKUA

SATAKIRJASTOT Jouko Te...

pakolaiset

Relevanssi 20

Näytetään 1 - 20 / 705

Pakolaiset

Kirja
Linnankoski, Johannes ; Koskeniemi, V. A.
1963
Suomenkielinen kertomakirjallisuus (ykl 84.2)

Saatavissa 4 toimipaikasta Niteitä: 20

Säkyliä (Hylly: 84.2 sar LIN)

- Säkyliän pääkirjasto, Aikuisten osasto
Lainattavissa: 1
- Säkyliän pääkirjasto, Aikuisten osasto
Lainattavissa: 1
- Säkyliän pääkirjasto, Aikuisten osasto, Koululaissarjat
Lainattavissa: 17

Ulvila (Hylly: 84.2 LIN)

- Uvilan pääkirjasto, Aikuisten osasto
Lainattavissa: 1

RAJAA HAKUA

Saatavuustiedot

Muutammat käyttäjät eivät olisi osanneet vaihtaa kirjastonäkymää *Blanka-kirjastot* (tässä kuvakaappauksessa) otsikoidusta pudotusvalikosta. Monet katsoivat saatavuustietoja jo tältä näkymältä siirtymättä teoksen omalle tietuesivulle.

Tietuesivulla on selvästi paremmin ilmaistu, että teosta löytyy muistakin kirjastoista.

Ilmoitetaan saatavuustiedot selkeämmin.

Harkitaan, että sivulla näytetään vain tiedot kirjastoista, joista teos on saatavilla.

Jos säilytetään kirjasto-valikko, ilmaistaan otsikolla, että valikosta voi valita muitakin kirjastoja.

Hakutulossivu

Tietuesivu

Alaosan ikonit

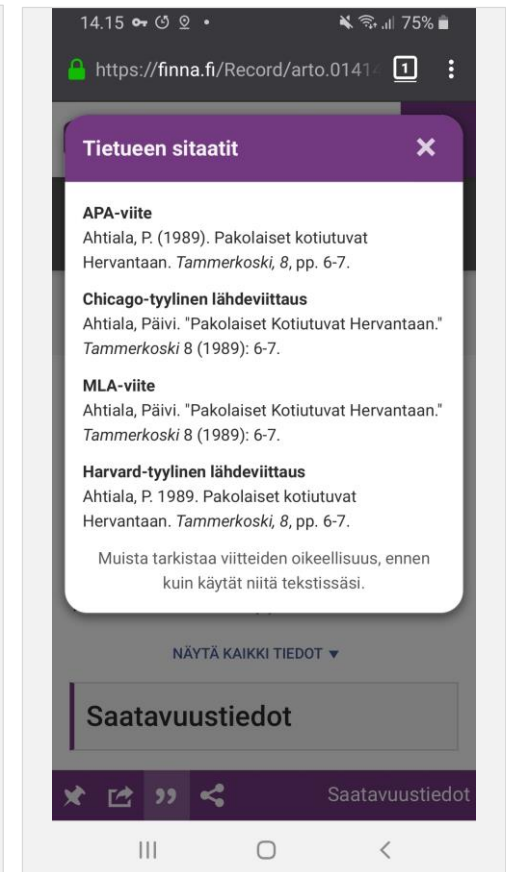
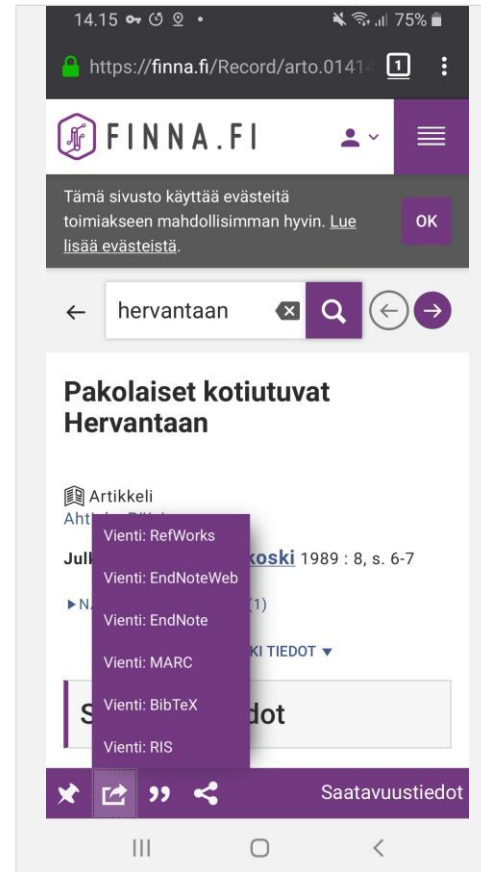
Ikonit erottuivat paremmin kuin pelkkää tekstiä sisältävät *Rajaa hakua* hakutulossivulla tai *Listat* Suosikit-sivulla.

Ensimmäinen nasta-ikoni oli useimmille käyttäjille tuttu, samoin viimeinen jakamis-ikoni. Sitä vastoin keskimmäiset ikonit olivat käyttäjille vieraita. Käyttäjät eivät myöskään ymmärtäneet avattuaan niiden tarkoitusta. *Saatavuustiedot*-tekstiin kukaan ei kiinnittänyt huomiota.

Suosikit ei ollut kaikille käyttäjille tuttu toiminnallisuus Finnassa/Satakirjastossa. He eivät olleet huomanneet sitä valikossa. Esimerkiksi yksi Satakirjastojen käyttäjä kertoi, että hän pitää paperilla listaa löytämistään mielenkiintoisista kirjoista, joita hän aikoo myöhemmin lainata.

Muutetaan ikonien järjestystä siten, että nasta- ja jakamis-ikonit ovat ensimmäisenä.

Harkitaan kahden muun ikonin esittämistä hieman erillään.

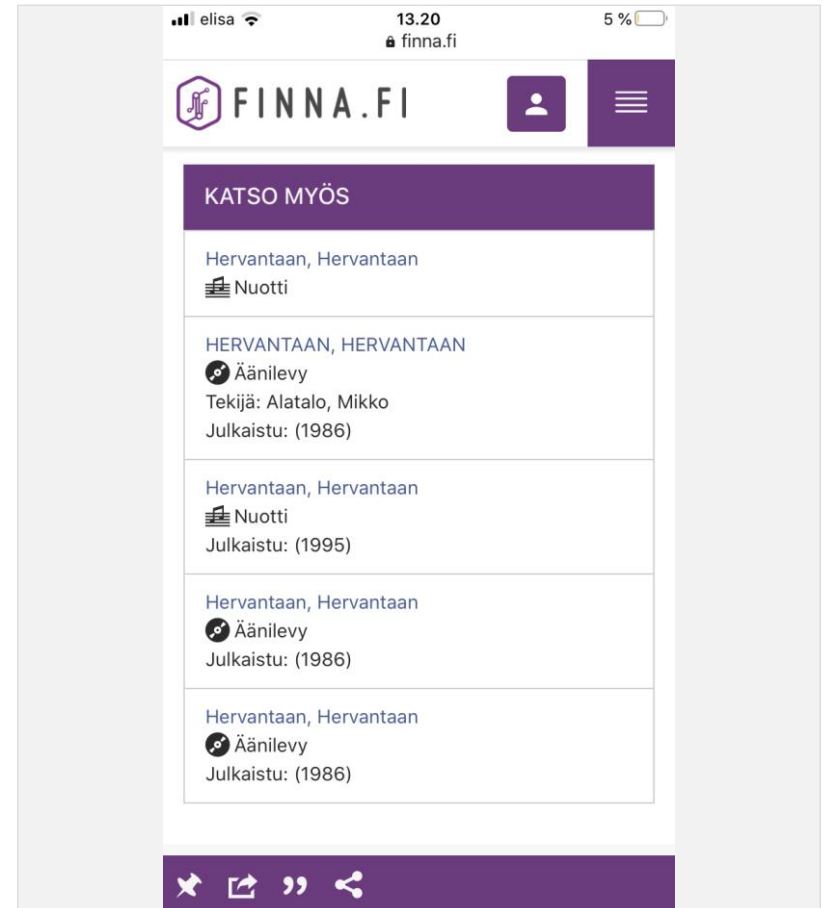

Katso myös -listaus

Katso myös-listaus ei aina tuottanut kiinnostavaa materiaalia. Esimerkiksi viereisessä kuvassa kaikki hakutulokset vievät samaan tuotokseen.

Tarkistetaan analytiikasta käytetäänkö tätä ja onko linkit relevantteja käyttäjille. Pyritään selkeyttämään.

Suosikkilistan selaaminen

Suosikkilistan selaaminen oli helppoa.

Sen sijaan itse luotujen listojen löytyminen oli hankalaa, silmä ei osu alareunasta vedettävään valikkoon. Monet käyttäjät eivät löytäneet sitä ollenkaan.

[Lisätään Listat näkymän yläreunaan.](#)

[Voisiko se olla "Lisäysjärj..." tilalla, joka ei välttämättä ole niin tarpeellinen?](#)

Sekavat termit

Listat eivät oikein yhdisty Suosikkeihin. Osion otsikko on *Suosikit*, listauksessa esitetään *Kaikki suosikit* ja sitten alhaalla on erillinen *Listat*.

[Muutetaan Listat-otsikko kuvaavammaksi.](#)

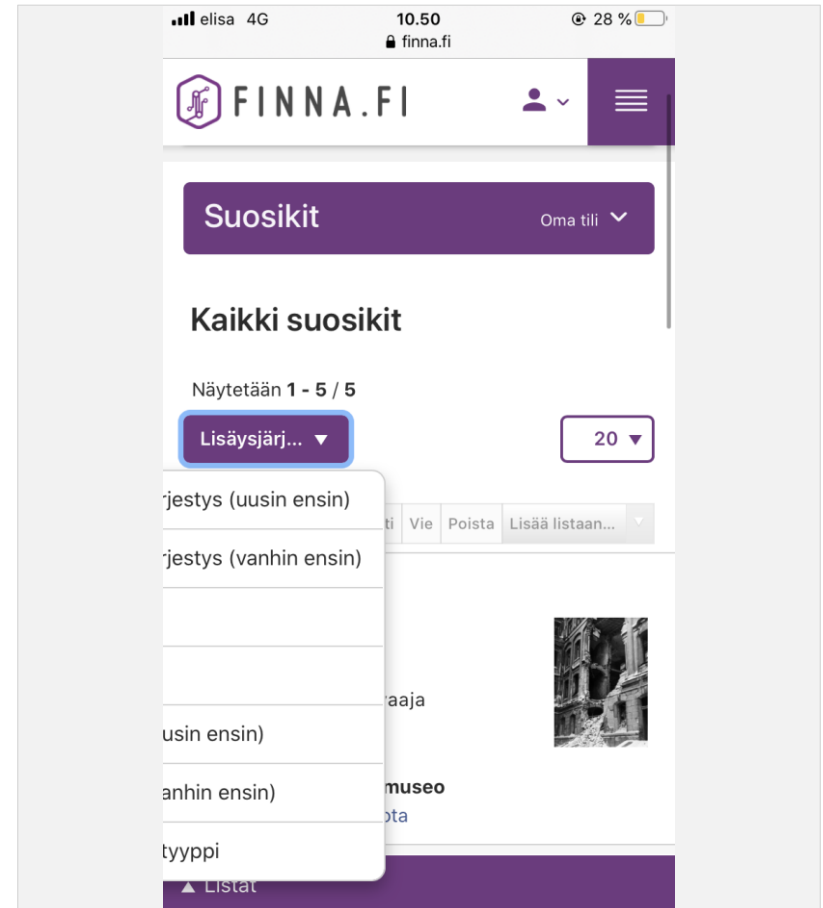
[Esimerkiksi "Omat listat" tai "Suosikkilistat"](#)

Suosikkien esittämisjärjestys

Järjestyksen muuttaminen on hankalaa, koska näkymä on rikki, eivätkä vaihtoehdot mahdu näkymään.

[Korjataan näkymä.](#)

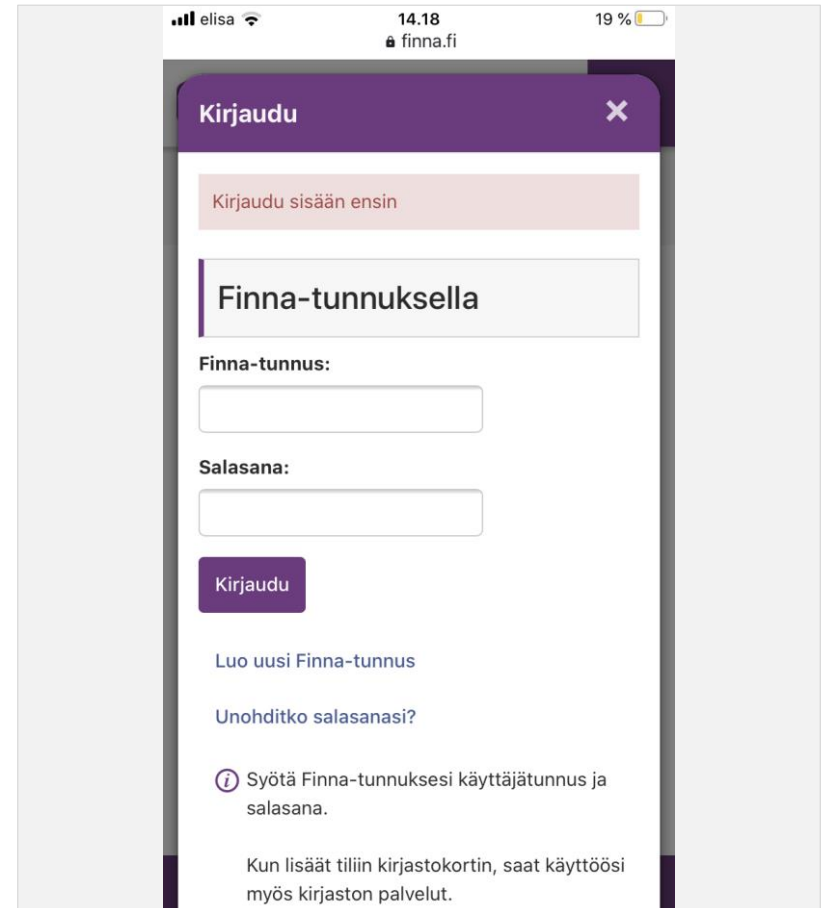

Suosikkeihin lisääminen

Suosikkeihin lisäämistä kirjautumatta yrittäneet saivat *Kirjaudu sisään ensin*-virheviestin, joka voisi olla informatiivisempi.

Muokataan virheviesti informatiivisemmaksi.

Esimerkiksi ”Kirjaudu sisään lisätäksesi aineisto suosikkeihin”.

Muokkaaminen

Muokattava tietue on ensin valittava valintaruudusta ja sen jälkeen on valittava haluttu toiminto yläosan valikosta. Tämä on selkeää. Muutama huomio:

- Valintaruutu (checkbox) josta valitaan kaikki tietueet kohdentuu toimintojen *Valituille*: -otsikkoon.
- *Sähköposti*-otsikko ei ole informatiivinen.
- *Lisää listaan* -pudotusvalikko toimii oudosti.

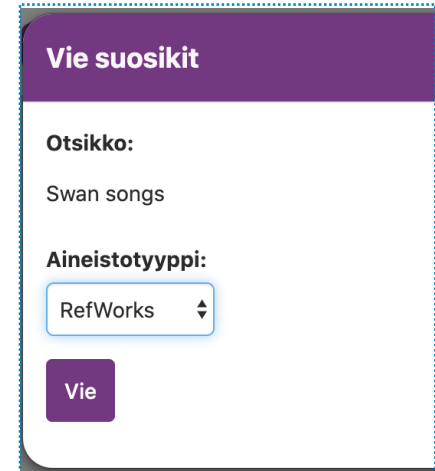
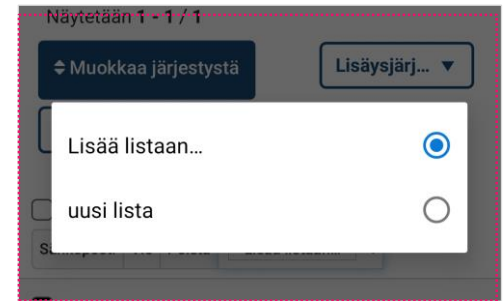
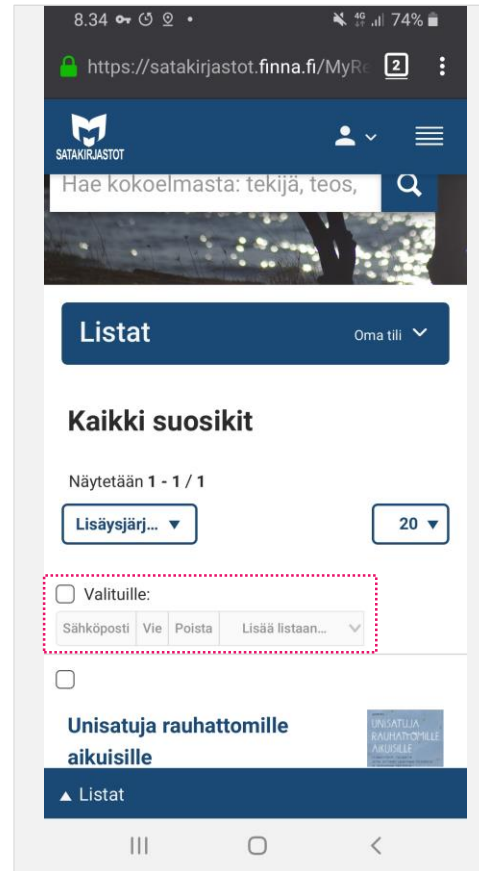
Poistetaan *Valituille*:-otsikko.

Siirretään kaikkien tietueiden valinnan valintaruutu toimintojen alapuolelle.

Muutetaan sähköposti-otsikko esimerkiksi "Jaa"-otsikoksi.

Muutetaan *Lisää listaan* -toiminto vastaavanlaiseksi kuin *Vie*-toiminnallisuudessa on.

Jos mahdollista lisätään myös siirrä-toiminto.

Tallentaminen listalle

Aineistoa on mahdollista tallentaa ainoastaan yhdelle listalle, muuten tulee virheilmoitus: *Tämä tietue on jo seuraavilla listoilla: Suosikit.*

Mahdollistetaan tietueen tallentaminen useammalle listalle.

Tämä muutos on jo palveluun tehty.

Lisää uusi-modaali on hieman vaikeaselkoinen:

- Otsikko voisi olla "Lisää uusi lista"
- Ensimmäisen kentän otsikko voisi olla "Listan nimi:"
- Julkinen ja yksityinen valinta ovat epäselviä. Voisiko tämän listan jakamisen toteuttaa jotenkin muuten? Vaihtoehtoisesti tarvitsee selitteen.

Selkeytetään modaali-ikkunaa.

Lisää V suosikkeihin

Valitse lista

Suosikit

tai luo uusi lista

Lisää muistiinpano aineistolle

Tallenna

Kuopio (Hylly: 78.89112 HOL)

✗ Pääkirjasto, Musiikki
Lähin eräpäivä 27.7.2020

✗ LISÄÄ SUOSIKKEIHIN

American tragedy : redux
CD
Hollywood Undead, esitt.
2011

▲ RAJAA HAKUA

Lisää uusi

Lista:

Kuvaus

Pääsy

Julkinen
 Yksityinen

Tallenna

Lähin eräpäivä 27.7.2020

✗ LISÄÄ SUOSIKKEIHIN

American tragedy : redux
CD
Hollywood Undead, esitt.
2011

▲ RAJAA HAKUA

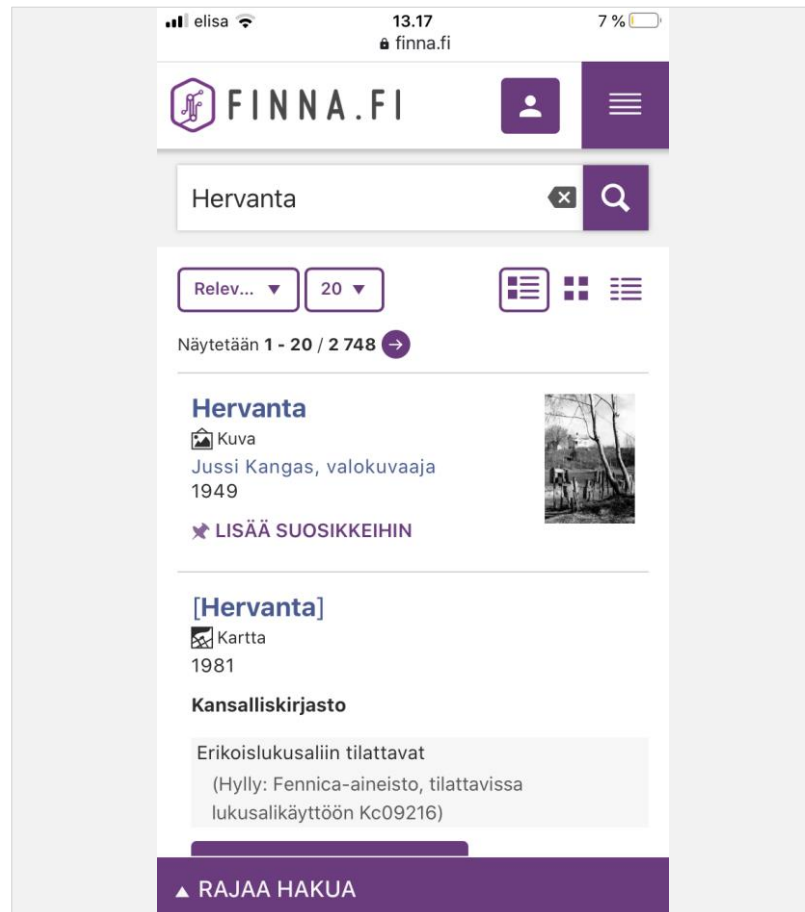

Haun rajaus

Rajaa hakua on epätyypillisesti näkymän alareunassa, josta sitä ei osata etsiä. Korostusväri on sama mitä käytetään muullakin, joten se ei erotu muusta sisällöstä. Usealla käyttäjällä oli vaikeuksia sen löytämisessä. Useimmat etsivät sitä näkymän yläreunasta.

[Siirretään rajaamistoiminnallisuus sivun yläosaan, jos mahdollista.](#)

Jos tämä ei onnistu korostetaan *Rajaa hakua* -elementin ulkonäköä paremmin erottuvaksi.

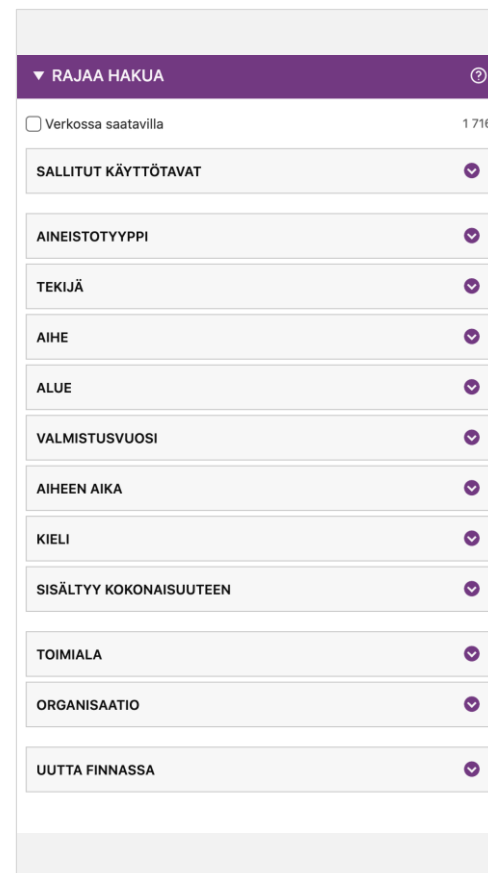
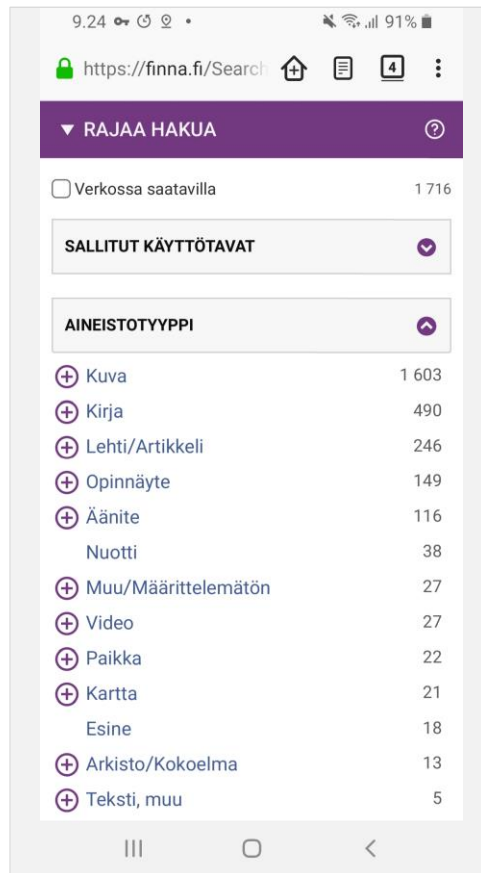
Finna.fi

Oletusarvoisesti *Aineistotyyppit*-haitari on auki ja muut ovat kiinni. Tämä on hyvä ratkaisu; aineistotyyppit on luultavasti käytetyin kriteeri ja sen auki oleminen auttaa käyttäjää hahmottamaan miten haitarielementti toimii.

Rajauskriteereitä on paljon, mutta haitarielementissä niitä on helppo selailla.

Kriteereitä voisi yrittää vähentää.

Kriteereitä voisi vielä enemmän kategorisoida.

Satakirjastot.fi

Myös Satakirjastojen palvelussa on paljon hakukriteereitä. Oletusarvoisesti Aineistotyyppi ja kohderyhmä ovat avoinna.

[Kriteereitä voisi yrittää vähentää.](#)

[Kriteereitä voisi kategorisoida.](#)

[Keskeisimmät kriteerit joita yleisen kirjaston käyttäjät tarvitsevat ,voisi nostaa selvästi omaksi kokonaisuudekseen.](#)

▼ RAJAA HAKUA ?

Verkossa saatavilla 0

KIRJASTOT ▼

AINEISTOTYYPPI ▼

KOHDERYHMÄ ▼

PÄÄGENRE ▼

KIELI ▼

UUTUUSHAKU ▼

JULKAISUVUOSI ▼

AIHE ▼

AIHEEN AIKA ▼

ALUE ▼

TEKIJÄ ▼

TEKSTITYSKIELI ▼

ALKUTEOKSEN KIELI ▼

Plus- ja miinus -ikonit

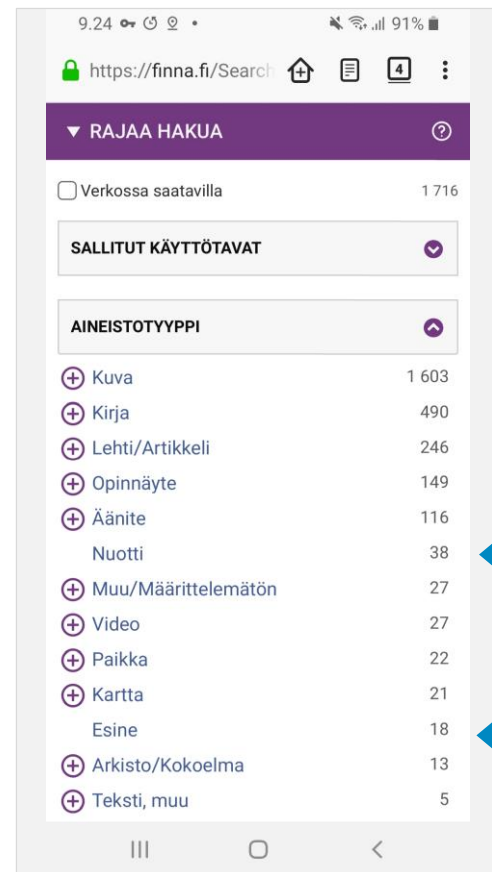
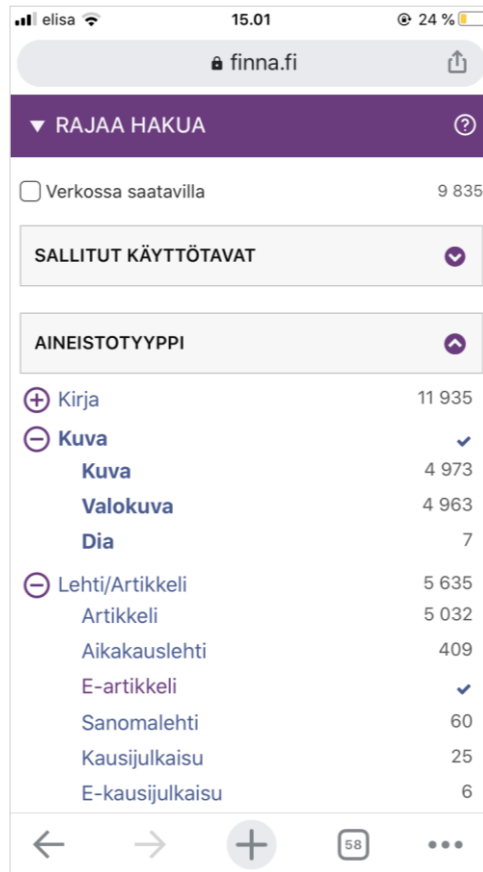
Rajaamisen kanssa oli monella vaikeuksia, sillä he eivät ymmärtäneet, että siinä on kaksi toiminnallisuutta: +-ikoni aukaisee alatasen ja termi valitsee rajauksen. Monet käyttäjät luulivat + ja - ikonien liittyvän valittuihin rajauksiin.

Tämä aiheutti käyttäjillä suuria vaikeuksia: *"Jos haluan kirjan, pitääkö laittaa muut miinukseksi ja jättää kirja plussaksi?"* (kjä2)

Lisäksi alisteisuudet eivät käy selvästi ilmi. Oikeanpuoleisessa kuvassa näyttää siltä että, *Nuotti* olisi alisteinen *Ääniteelle* ja vastaavasti *Esine Kartalle*.

Koska rajaamisesta poistutaan automaattisesti rajauskriteerin valitsemisen jälkeen, monet käyttäjät ihmettelivät miten Rajaamisikkunan saa kiinni, kun he olivat vain laajentaneet alatasot näkyville.

Käytetään plus- ja miinus-ikonien sijasta neutraalimpia nuoli-ikoneita.

Valitut rajaukset

Näkymässä, jossa valitaan rajaukset, ei helposti ja nopeasti näe, mitkä rajaukset ovat voimassa.

Rajaukset esitetään eri tavoin. Yläkategorian rajauksen (kuten *Kuva*) ollessa valittuna tehty valinta lihavoitetaan, alakategorian rajauksen (*kuten E-artikkeli*) ollessa kyseessä valintaa ei lihavoiteta.

Korostetaan kaikki valitut rajaukset samalla tavalla.

Myös Kuva-ylätasolle alisteiset valinnat: *Kuva*, *Valokuva*, *Dia*.

Kategoria	Valinta	Lukumäärä
Verkossa saatavilla	☐	9 835
SALLITUT KÄYTTÖTAVAT	▼	
AINEISTOTYYPPI	▲	
+	Kirja	11 935
-	Kuva	4 973 ✓
	Kuva	4 973
	Valokuva	4 963
	Dia	7
-	Lehti/Artikkeli	5 635
	Artikkeli	5 032
	Aikakauslehti	409
	E-artikkeli	4 963 ✓
	Sanomalehti	60
	Kausijulkaisu	25
	E-kausijulkaisu	6

Rajaamisen sulkeminen

Rajauksen valittuaan käyttäjä palaa hakutulospäätökseen. Tämä hidastaa käyttöä tilanteissa, joissa käyttäjä haluaa tehdä useampia rajauksia. Vastaavasti tilanne, jossa haluasi valita kaikki muut aineistotyytit kuin videot, joutuisi napauttamaan jokaisen valinnan erikseen ja käymään joka välissä hakutulossivulla.

[Yläosan Rajaa hakua -elementti voisi olla kiinnitettyä sivun yläosaan ja siinä voisi lukea "Käytä ja sulje rajausvalinta".](#)

▼ RAJAA HAKUA ?

Verkossa saatavilla 10 411

SALLITUT KÄYTTÖTAVAT ▼

AINEISTOTYYPPI ▲

+ Kirja	4 716
+ Teksti, muu	3 967
+ Muu/Määrittelemätön	3 919
+ Lehti/Artikkeli	3 107
+ Kuva	2 520
+ Äänite	1 983
+ Video	795
+ Opinnäyte	571
+ Nuotti	358
Esine	190

Yhteenveto

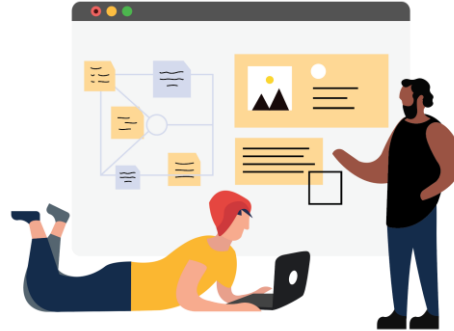
Käyttäjät olivat yleisesti tyytyväisiä sekä Finna.fi-sivuston että Satakirjastojen finna-palvelun käyttöön sekä mobiilikäyttöliittymään.

Finna-fi-palvelussa olisi tärkeä tuoda käyttäjälle selkeämmin esille mihin palvelua voi käyttää ja Satakirjastojen sivuilla tuoda haun lisäksi kirjastopalveluita selkeämmin esille.

Haastavimmaksi toiminnoksi molemmissa palveluissa nousi rajausten tekeminen aineistosta. Sitä olisikin hyvä selkeyttää varsinkin mobiilikäyttöliittymässä. Palveluissa oli myös joitain toimintoja, joiden kehittämiseen kannattaa kiinnittää huomiota.

Eficoden asiantuntija esittelee tämän raportin 4.6.2020.

Kirjoittaja

Mikael Sainio
Senior UX Specialist
050 522 2265
mikael.sainio@eficode.com

Lisätietoja

Raino Vastamäki
Research Director
050 309 6169
raino.vastamaki@eficode.com

Tykkää meistä

A vertical yellow line is positioned on the left side of the slide, extending from the top to the bottom.

Liitteet

Finna	Ikä	Sukupuoli	Paikkakunta	Finna.fi:n käyttö	Käytön yleisyys
	42	Mies	Helsinki	Oppituntien suunnitteluun ja tutkimustyöhön	Viikoittain viime aikoina
	29	Mies	Tampere	Kirjaston kirjojen haku ympäri Suomen	Harvoin
	35	Nainen	-	-	-
	26	Mies	Joensuu	Gradua tehdessä	Harvoin
	25	Nainen	Tampere	Lähteiden hakemiseen	Välillä paljon, välillä harvemmin

Satakirjastot	Ikä	Sukupuoli	Paikkakunta	Satakirjastot.finna.fi käyttö	Käytön yleisyys
	35	Nainen	Rauma	Lainaus	Useasti viikossa
	53	Nainen	Pori	Tyypillisiä kirjastopalveluita	Välillä paljon, välillä harvemmin
	47	Nainen	Pori	Lähinnä lainaukseen	Jatkuvasti
	34	Mies	Pori	Käyttää kirjastopalveluissaan vain verkkopalvelua	Lähes viikoittain
	46	Nainen	Pori	Kirjojen lainaus	Satunnaisesti

Erittäin tärkeä

- Korjaamattomana voi estää keskeisen toiminnon käytön.
- Vaikutus tuotteen käytettävyyteen/käyttäjäkokemukseen erittäin suuri.
- Ehdottomasti korjattava.

Tärkeä

- Korjaamattomana häiritsee tai hidastaa merkittävästi tehokasta tai miellyttävää käyttöä tai käytön oppimista.
- Vaikutus tuotteen käytettävyyteen/käyttäjäkokemukseen merkittävä.
- Syytä korjata.

Kohtalainen

- Korjaamattomana häiritsee tai hidastaa kohtalaisesti tehokasta tai miellyttävää käyttöä tai käytön oppimista.
- Vaikutus tuotteen käytettävyyteen/käyttäjäkokemukseen kohtalainen.
- Suositellaan korjattavaksi.

Vähäinen

- Korjaamattomana häiritsee tai hidastaa jonkin verran tehokasta tai miellyttävää käyttöä tai käytön oppimista, yleensä kuitenkin melko rajatussa tilanteessa.
- Vaikutus tuotteen käytettävyyteen/käyttäjäkokemukseen vähäinen.
- Kannattaa korjata, jos siitä ei ole suurta vaivaa.

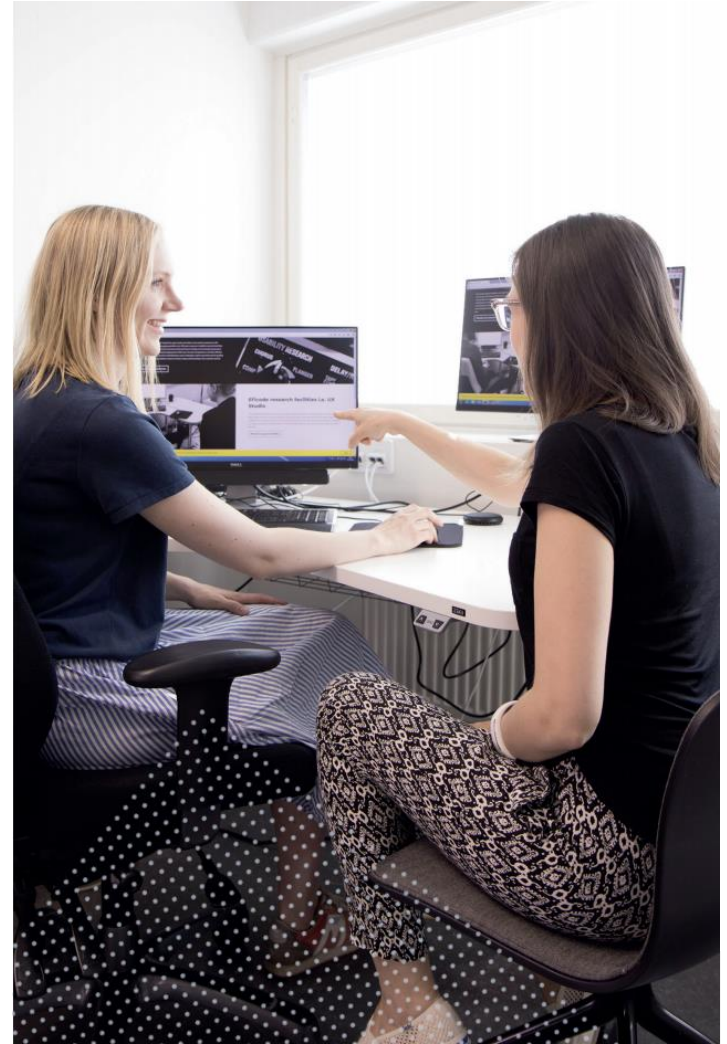
Luokittelematon

- Havaintoa ei voitu tutkimuksen perusteella selkeästi luokitella. Tähän voi olla syynä esimerkiksi tutkitun prototyypin keskeneräisyys.

Käytettävyystestissä tuotteen kohderyhmää edustavat ihmiset käyttävät yksi kerrallaan tuotetta ja suorittavat sillä etukäteen valittuja tyypillisiä tehtäviä.

- Testiin osallistuu yleensä 5–10 käyttäjää, jotka on valittu edustamaan tuotteen kohderyhmää kattavasti.
- Testi suoritetaan joko Eficoden tai asiakkaan tiloissa tai todellisessa käyttöympäristössä.
- Testi voidaan suorittaa joko toimivalle tuotteelle tai sen eritasoisille prototyypeille aina paperiprototyypistä alkaen.
- Käyttäjien toimintaa seurataan, ja siitä tunnistetaan tuotteen käytön ongelmakohdat ja käyttökokemusta heikentävät piirteet.
- Testien jälkeen tulokset analysoidaan ja analyysin pohjalta suunnitellaan parannuksia tuotteen käyttöliittymään.

Eficode on designin ja teknologian toimittaja, jonka visiona on rakentaa tulevaisuuden ohjelmistokehitysmalleja. Missiomme on saattaa asiakkaamme seuraavalle portaalle jatkuvasti kehittyvien asiantuntijoidemme avulla, toteuttaa maailman parhaita ratkaisuja ja tehdä tuotekehityksestä taas innostavaa!

300+
Ammattilaista

Käytettävyys-
tutkimusta
2001
alkaen

28M€
Liikevaihto

350
projektia
vuodessa

Asiakas-
tyytyväisyys
97%

Suomi
Ruotsi
Norja
Tanska
Saksa
Hollanti

A hand holding a pen is shown in silhouette, pointing towards a white hexagonal shape. The word "eficode" is written in a black, sans-serif font inside the hexagon. The background is dark with faint, stylized outlines of a hand and a pen, suggesting a design or writing process.

eficode